# Începutul interesului faţă de literatura pentru copii şi tineret

*MIRCEA POPA*

*Universitatea „1 Decembrie 1918" Alba Iulia*

Sărbătorirea în acest an a bicentenarului naşterii marelui povestitor pentru copii, Hans Christian Andersen (1805 - 1875), ne-a adus în actualitate o temă dintre cele mai interesante şi anume, cum s-a dezvoltat la noi interesul faţă de literatura pentru copii şi tineret. Ştiut este că peste tot în lume educaţia a mers mână în mână cu literatura şi că procesul de formare a tinerei generaţii a primit din partea literaturii un sprijin esenţial. Regulile şi normele de convieţuire şi comportare civilizată, educarea sentimentelor şi a eticii civice, stimularea energiilor, eroismului, curajului şi îndrăznelii, a fanteziei creatoare şi a meliorismului social, s-au făcut peste tot în lume prin punerea la îndemâna micilor cititori a unei lecturi adecvate şi stimulatoare, creatoare a unui univers informaţional şi spiritual specific. Marii scriitori care s-au dedicat literaturii pentru copii şi tineret au devenit în ultimă instanţă şi cei mai mari pedagogi ai omenirii.

Încă de la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul celui de al XIX-lea începe în ţările române un adevărat val de traduceri ale unor importante cărţi din patrimoniul universal. Importanţa cărţii e subliniată rând pe rând de mai toţi promotorii Şcolii Ardelene, dar şi de iluminiştii minori ai epocii până la Dimitrie Ţichindeal sau Damaschin Bojincă, ca să nu mai vorbim de Principate, unde numeroşi cărturari, de mai mare sau mică anvergură, se pun în serviciul traducerii de cărţi.[1] La început în manuscris, iar apoi tipărite, cărţile ajung tot mai mult în mâna cititorilor, aşa cum ne arată şi statisticile. Astfel, dacă în perioada 1508 – 1830 s-au tipărit la noi circa 2113 cărţi, numai în deceniul 1830 – 1840 numărul lor este de 1200, tirajul în care apar variind între 500 şi 2000.[2] Desigur, cele mai multe sunt traduceri, dar faza de receptare şi imitaţie, respinsă la un moment dat de Kogălniceanu, este găsită ca absolut justificată de G. Bariţ care scria: „*O naţie*

[1] Paul Cornea, ***Traduceri şi traducători în prima jumătate a secolului al XIX-lea***, în vol. ***De la Alecsandrescu la Eminescu***, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1966; Idem, ***Cerere şi ofertă în determinarea profilului traducerilor de la jumătatea veacului trecut***, în vol. ***Oamenii începutului de drum***, Bucureşti, Cartea Românească, 1974, p. 157 – 165.

[2] Idem, ***Originile romantismului românesc***, Bucureşti, Minerva, 1972, p. 448.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

*începătoare n-are pricină a se ruşina dacă scriitorii ei deocamdată sunt partea cea mai mare numai traducătorii; traducţia este unul din cele mai puternice mijloace de a ne îmbogăţi limba şi de-a o face mult mai mlădioasă*."

În 1836, Heliade Rădulescu lansează ideea unei ***Colecţii de autori clasici***, care urma să-i cuprindă pe cei mai importanţi scriitori ai literaturii universale, iar în 1839 I. Samurcaş anunţa, prin intermediul ***Albinei româneşti***, apariţia unei „*biblioteci romanţo – istorice*" în ritm de o carte pe lună. Heliade a şi tradus mult, atât editorial, prin propria tipografie, cât şi în paginile revistelor sale, urmat de aproape de ***Albina românească*** de la Iaşi sau de ***Mozaicul*** de la Craiova.

Planurile sale au fost urmate şi de câţiva discipoli, cum ar fi I. D. Negulici care, în 1846, lansa ideea unui ***Plan de o bibliotecă universală***, din care a şi realizat cîteva cărţi, între care cea mai importantă este ***Călătoriile lui Guliver în ţări depărtate***, de Jonathan Swift, apărută în două volume în 1848.[3] O carte asemănătoare anunţase ceva mai înainte, în 1830, şi Grigore Pleşoianu care ne dă abia în 1835 traducerea lui ***Robinson Crusoe*** al lui Defoe. Conform programului său literar, Pleşoianu a tradus în anii aceştia un mare număr de cărţi pentru copii, cum ar fi: ***Aneta şi Luben*** de Marmontel, ***Telemah*** de Fenelon, ***Emilia Mansfield*** de M-me Cottin, ***Genoveva de Brabant*** de J. Chr. Schmid, dar şi altele, precum ***Copilul pierdut şi licuriciul***, 1838, ***Columbul***, 1839, ***Canarul***, 1840 etc., special destinate copiilor, astfel că el poate fi considerat în această materie un adevărat precursor.

Încercarea lui Negulici de a realiza o colecţie specială intitulată ***Mica bibliotecă universală, religioasă, morală, literară, petrecătoare, ştiinţifică etc. pentru educaţia omului de toate clasele mirene şi eclesiastice şi pentru ambe sexe începând de la vârsta copilăriei până la vârsta coaptă*** va fi preluată şi dusă mai departe de un alt temerar pionier al scrisului pentru copii, I. M. Râureanu (1831 - 1904), despre care ne propunem să oferim în continuare date ceva mai numeroase. Deşi necrologul publicat de revista ***Transilvania*** în 1904 arăta că el se trage din Transilvania,[4] se ştie astăzi cu certitudine că se născuse în localitatea Risipiţi, azi Lăcustenii de Jos, de lângă Vâlcea, ţinut în care a făcut şi şcoala primară (Beneşti).[5] Ulterior, a trecut la gimnaziul din Craiova, apoi

[3] D. Popovici, ***Studii literare***, II, Cluj-Napoca, 1977, p. 175 – 183; N. Iorga, ***I. D. Negulici*** şi ***Biblioteca enciclopedică***, în ***Revista istorică***, XX, 1943, nr. 1 – 3, p. 16; I. Pervain, ***Un luptător pentru cauza poporului. I. D. Negulici***, în ***Almanahul literar***, I, 1951, nr. 5, p. 109 – 120; ***Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900***, Bucureşti, Editura Academiei, 1979, p. 626.

[4] ***Transilvania***, XXXV, 1904, p. 188.

[5] ***Dicţionarul literaturii române ...***, p. 737.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

la Colegiul „Sf. Sava" din Bucureşti, avându-l ca profesor pe Petrache Poenaru. Ia parte la revoluţia din 1848, iar apoi devine „elev forestier" al profesorului francez Richmond la şcoala de inginerie civilă (viitoarea Politehnică), funcţionând ca inginer de poduri şi şosele din judeţul Argeş. În 1857 pleacă la Bucureşti pentru a înfiinţa, cu fratele său Iorgu şi cu alţi oameni de cultură, un institut de învăţământ particular pentru băieţi, numit acum „Matei Basarab", la care va fi şi director între 1857 şi 1860. La 25 octombrie 1860 este numit inspector general al şcolilor din Oltenia, funcţie din care se retrage în 1864, când îl găsim din nou director la „Matei Basarab", ocupându-se în special cu administrarea şi organizarea internatului (între 11 octombrie 1865 şi 25 august 1884). Moare la 25 august 1904 la Bucureşti, după ce fusese ales membru onorariu al Asociaţiunii Transilvane pentru Literatura şi Cultura Poporului Român, în care calitate a instituit şi dirijat Fundaţiunea de stipendii Râureanu, în amintirea fratelui său, Radu Râureanu.

În necrologul pe care Asociaţiunea Transilvană îl publica în 1904 îi erau recunoscute meritele pe tărâm pedagogic, ca şi cele de ordin filantropic. Scriitorul Petru Vulcan, redactorul revistei ***Ovidiu*** din Constanţa semna, la rândul său, în paginile revistei sale un amplu cuvânt de apreciere a muncii lui Râureanu pe tărâm pedagogic. „*S-a stins* – scria el – *o lumină a neamului românesc, din acelea care alimentase entuziasmul şi patriotismul generaţiei uriaşe ce a dat naştere României moderne. Era cea din urmă stea din pleiada nemuritorilor bărbaţi, cărora le datorăm eternă recunoştinţă, veneraţiune şi iubire nemărginită... Bun, blând, povăţuitor şi pururi gata pentru orice sacrificiu moral şi material când era vorba de prosperarea neamului – aşa am cunoscut eu pe Ioan Râureanu, marele educator al tinerimii române.*"[6]

Apelativul de „mare educator" avea în vedere atât activitatea sa şcolară cât, mai ales, cea dedicată prosperităţii intelectuale a generaţiilor pe care le-a format şi cărora le-a dedicat o frumoasă colecţie sau Bibliotecă de lectură, specificând acest lucru pe pagina de gardă, în forma cea mai directă că: ***Tinerimii române de ambele sexe şi în particular elevilor mei din internatul „Matei Basarab" spre suvenire*** sau ***Tinerimii române de ambele sexe şi în special foştilor mei elevi din internatele „Râureanu" şi „Matei Basarab", spre suvenire***.

Programul de lecturi destinat tineretului de vârstă şcoală este inaugurat în 1867, cu volumul ***Privighetoarea, urmată de Theodora sau Copilul pierdut***, apărută în Tipografia Lucrătorilor Asociaţi. În prefaţa care însoţeşte cartea, el precizează: „*Mi-a plăcut întotdeauna să scriu pentru tinerime, pentru că o iubesc, pentru că inima ei este încă primitoare de virtuţi, pentru că ea este viitorul şi speranţa patriei şi, în fine, pentru că de la ea, de la această nouă generaţie sper, într-un grad mai înalt, aceea ce nu se mai poate aştepta de la oamenii trecutului, de la generaţia*

[6] Petru Vulcan, ***I. M. Râureanu***, în ***Ovidiu***, VI, 1904, nr. 8, p. 105.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

*trecutului: abnegarea şi devotamentul*."[7] Rostul colecţiei va fi unul eminamente moral: „*Tinerii pentru a căror educaţie morală am compus această Bibliotecă vor fi într-o zi bărbaţi, vor deveni capi de familie, vor fi magistraţi; şi de la îndeplinirea datoriei lor va depinde înălţarea lor în stima oamenilor, fericirea familiilor lor şi mărirea patriei, de la îndeplinirea datoriilor lor va depinde moralizarea societăţii. Îndeplinirea datoriilor fiecărui din membrii care compun această mare familie ce se numeşte naţiune ... este calea lungă care duce către un viitor mai bun, către o societate mai pură de excese*."[8]

Multe din ideile sale pedagogice vor fi reluate şi aprofundate în cărţi de sine stătătoare (***Despre datoriile copiilor către părinţii lor***, 1887) sau în prefeţele altor scrieri pe care le va publica. Pe lângă scopul general, de a forma buni cetăţeni, pentru care „moralizarea societăţii" să fie un element normal de comportament, scopul principal al operelor scrise sau selectate de el în această ***Bibliotecă de lectură*** îşi găsea o formulare mai adecvată în criteriul formativ: „*A deştepta în copil spiritul de observaţiune, a-i înavuţi mintea cu diferite cunoştinţe folositoare deduse din viaţa practică, a-i forma inima pentru învăţăminte şi exemple morale, iată cerinţa de căpetenie a pedagogiei în familie şi şcoală*."[9]

Un alt deziderat clar exprimat ţine de dezvoltarea imaginaţiei creatoare, de spiritul de concurenţă şi de formarea gustului pentru citit, în aşa fel ca istorioarele citite să reprezinte un îndreptar permanent pentru cititori: „*Astfel tinerimea de ambe sexe, pentru care e destinată mica noastră « Bibliotecă de lectură », în familie va avea cu ce să-şi ocupe momentul de veghere şi de recreaţie; afară de şcoală, copilele şi copiii vor completa ceea ce găsesc în manualele speciale de citire prin meditarea diferitelor învăţăminte ce li se dau aici; iar în şcoală elevii şi elevele se vor exercita sau rezumându-li-se faptele, să ajungă a deduce concluziunea din versuri, sau spunându-li-se versurile să nareze ei singuri faptele; în fine, cei din clasele mai înaintate să încerce chiar dânşii a imagina mici istorioare cu acelaşi caracter cu cele din carte*."[10] Şi mai departe: „*Întreaga publicaţie urmăreşte îndoitul scop, mai întâi de a oferi tinerimii noţiuni simple despre legile naturii, despre drepturile şi conduita omului în viaţă, ca să-şi explice cum actuala civilizaţie utilizează forţele materiale şi tinde către o necontenită prosperitate; după aceea, să-i deprindă spiritul a cugeta asupra oamenilor, faptelor şi lucrurilor, spre a se convinge cu înlesnire că fericirea omenească se obţine nu atât prin bunuri şi plăceri corporale, cât şi prin dulcea satisfacţiune de a folosi societăţii, de a-şi*

[7] Prefaţă la ***Privighetoarea***, Bucureşti, Tipografia Lucrătorilor Asociaţi, 1867, p. VII.

[8] ***Ibidem***, p. VIII.

[9] Prefaţă la ***Despre datoriile copiilor către părinţii lor***, ediţia a 5-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1887, p. VI.

[10] Prefaţă la ***Istorioare pentru copii***, ediţia a 4-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1893, p. 8.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

*împlini datoria, chiar cu preţul celor mai mari sacrificii. Gustul citirii a contribuit şi contribuie foarte mult la instrucţiunea generală şi, în parte, la o bună educaţiune*."[11]

Majoritatea acestor idei sunt expuse în prefeţele la broşurile ***Istorioare pentru copii*** şi ***Nouă istorioare pentru copii***, ocazie în care Râureanu ţine să sublinieze importanţa lecturii bune pentru tinerime, a lecturii care să implementeze în sufletul cititorilor „*iubirea de adevăr, de dreptate, de părinţi, de patrie*," acea lectură în stare a „*stârni emulaţiune pentru tot ce e frumos şi bine*," pentru un scop nobil, care să depăşească simplele interese materiale. Expresia cea mai adecvată descoperită de el este aceea „*de a face educaţie sufletului*," aşa cum precizează în mai multe rânduri: „*Misiunea «Bibliotecii de lectură» pentru tinerimea română este dar de a face educaţia sufletului. Am ales de preferinţă această educaţie ... pentru cuvântul că nu poate să mai fie adevărată viaţă acolo unde nu există moralitate, unde oamenii nu mai iubesc binele şi nu se mai înfioară de rău, unde societatea nu mai are credinţa recompensei faptelor bune şi pedeapsa faptelor rele, unde omul privat şi omul public nu mai cunosc datorii*."[12]

I. M. Râureanu îşi concentrează activitatea editorială asupra realizării colecţiei de cărţi pentru copii, anunţată sub numele ***Biblioteca de lectură pentru tinerimea română de ambe sexe***, în care au fost inseriate 22 de cărţi, multe dintre ele publicate în patru sau cinci ediţii fiecare. A rezultat astfel o colecţie dintre cele mai căutate şi mai apreciate în epocă (despre colecţia aceasta au scris favorabil Heliade Rădulescu, Hasdeu, Odobescu, V. A. Urechia, G. Dem. Teodorescu, C. Bolliac, opinii care sunt adunate într-un număr al colecţiei din 1901), care a devenit esenţială, la un moment dat, pentru lectura publică a elevilor. Povestirile incluse în colecţie sunt următoarele: Franklin, ***Opere alese*** (1859, 1860, 1868, 1872, 1882, 1888); ***Vocabular de morală*** (1860); ***Morala în faptă. Bunele exemple*** (1862, 1893, 1900); ***Ajunul naşterii Domnului*** (1864, 1971, 1881); ***Familia creştină, urmată de Rozele roşii şi rozele albe, Copila mută, Pescarul*** (1867, 1871, 1872, 1883, 1891); ***Privighetoarea, urmată de Theodora sau Copilul pierdut*** (1867, 1873, 1888); ***Mielul urmat de Licuriciul*** (1868, 1871, 1892); ***Rozariul urmat de Musca***, prefaţă de G. Esarcu (1868, 1872, 1893); ***Despre datoriile copiilor către părinţii lor*** (1868, 1870, 1873, 1887); ***Istorioare pentru copii*** (1869, 1871, 1874, 1887, 1893, 1903); ***Ouăle Paştelui urmate de Petru şi Alexandru. Poezii***, prefaţă de Gr. Haralamb Grandea; ***Emigranţii la Brazilia*** (1869, 1874, 1888); ***Cristophor Columb***, după Lamartine (1869, 1893); ***Canarul urmat de Capela din pădure*** (1870); ***Cele***

[11] Prefaţa la ***Nouă istorioare pentru copii***, ediţia a 4-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1887, p. 5.

[12] Prefaţă la ***Privighetoarea***, ediţia 1, Bucureşti, 1867, p. III.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

***două surori sau Frumoasa şi urâta, urmate de alte cinci istorioare. Poezii*** (1870, 1874, 1890, 1904); ***Nouă istorioare pentru copii. Rugăciuni*** (1871, 1874, 1887, 1896, 1903); ***Rosa de Tannenburg*** (1871, 1891); ***Inelul găsit, urmat de Banii de aramă şi Incendiul*** (1872, 1890); ***Cei doi fraţi urmat de devotamentul admirabil. Poezii. Maxime*** (1874, 1890); ***Laurent. Conferinţă asupra economiei*** (1875); ***Despre educaţiune*** (1880); ***Mierloiul, urmat de Adevăratul curagiu şi Bisericuţa din pădure*** (1890).[13]

Colecţia sa este concepută în trei serii, în funcţie de vârsta şi de dificultăţile întâmpinate de cititori. Cea dintâi serie este concepută pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 9 şi 12 ani. Aşa cum arată catalogul tipărit pe coperta a doua a cărţilor, în această serie sunt grupate următoarele texte: ***Istorioare pentru copii***; ***Nouă istorioare pentru copii***; ***Despre datoriile copiilor către părinţii lor***; ***Cele două surori, frumoasa şi urâta***; ***Familia creştină***; ***Muta***; ***Rozele roşii şi rozele albe***; ***Pescarul***; ***Privighetoarea***; ***Teodora sau copilul pierdut***; ***Mielul***; ***Licuriciul***; ***Ajunul naşterii Domnului***; ***Ouăle Paştelui***; ***Petru şi Alexandru***; ***Emigranţii la Brazilia***; ***Cei doi fraţi***; ***Rosa de Tanneburg***; ***Mierloiul***; ***Bisericuţa din pădure***.

În seria a doua sunt încadrate broşurile: Franklin, ***Opere alese***; ***Conferinţa despre economie***; ***Vocabular de morală***; ***Morala în faptă sau bunele exemple***, destinate „*pentru o inteligenţă mai dezvoltată decât a copiilor*."[14]

Cea de a treia serie ar cuprinde broşuri destinate elevilor din clasele superioare, cum ar fi ***Cristofor Columb*** şi ***Moartea lui Masimilian, imperatorul Mexicului*** şi ***Bătrâna americană***.

Broşurile lui Râureanu adună între coperţile colecţiei tot felul de specii literare: istorioare, povestiri, texte moralizatoare şi disertaţii ştiinţifice, nuvele extinse, memoriale de călătorie, biografii, microromane. Multe dintre ele sunt agrementate cu versuri alese din scrierile autorilor români sau străini şi ele sunt plasate în aşa fel ca prin ele să se exemplifice morala unor povestiri. Aşa, de pildă, povestirea ***Cei doi fraţi***, care vorbeşte de ideea de sacrificiu pentru patrie, cuprinde şi poeziile lui Bolintineanu ***Cea de pe urmă noapte a lui Mihai Viteazul***, ***Preda Buzescu*** şi ***Fata de la Cozia***; broşura ***Cele două surori*** mai conţine şi poeziile: ***Omul frumos*** de Andrei Mureşanu; ***Stelele*** şi ***Pentru patrie*** de Vasile Alecsandri; ***Mircea în bătălie*** de Bolintineanu; ***Urăsc*** de N. Nicoleanu; ***Boul şi viţelul*** şi ***Vulpea liberală*** de Gr. Alexandrescu, precum şi

[13] Gh. Adamescu, ***Contribuţiune la bibliografia românească***, III, Bucureşti, Casa Şcoalelor, 1928, p. 107.

[14] ***Cei doi fraţi***, ediţia a 3-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1890, p. 101.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

***Momiţa şi două mâţe*** de Al. Donici etc. În alte broşuri sunt inserate poezii de Mumuleanu (***Defăimătorul***), Cezar Bolliac (***O ţigancă cu pruncul său la statuia libertăţii în Bucureşti***), dar şi din colecţiile populare ale lui G. Dem. Teodorescu (***Cântarea dimineţii***), scopul lor fiind acela de a fi subliniată mai bine ideea morală din povestiri.

În general, ele încearcă să inoculeze tinerei generaţii sentimente şi deprinderi morale, cum ar fi: dragostea pentru părinţi, ideea de sacrificiu, elogiul muncii (***Musca***), dragostea dintre fraţi (***Cei doi fraţi***), recunoştinţa faţă de binefăcători (***Privighetoarea***, ***Trandafirul***), onestitatea (***Inelul găsit***, ***Banii de aramă***), elogiul calităţilor morale (***Cele două surori***, ***Pescarul***), adevărata prietenie (***Devotamentul admirabil***), modestia, trebuinţa învăţăturii (***Cuibul de pasăre***), dar şi respingerea celor rele: satirizarea lenei (***Ţarina***), a zgârceniei (***Lintea***, ***Maimuţa***), a înşelătoriei (***Sămânţa de in***), a minciunii (***Varza***), a neascultării (***Părul***) etc.

Şi textele străine sunt astfel alese ca să facă elogiul calităţilor morale. Aşa, de pildă, ***Rosa de Tanneburg*** ne prezintă destinul crud al unei fete de cavaler care nu pregetă să devină slujnică spre a-şi salva tatăl întemniţat; în ***Emigranţii la Brazilia***, acţiunea este plasată în Germania în prima jumătate a secolului al XIX-lea când, datorită greutăţilor vieţii, o serie de muncitori agricoli iau drumul Americii, în ciuda privaţiunilor la care sunt supuşi de către proprietarii de vas. Ajunşi la destinaţie, asistă neputincioşi la mizeria îndurată de către sclavii negri de pe plantaţii: „*Oamenii îi tratau pe semenii lor ca pe nişte vite, îi pipăiau, îi cercetau, îi vindeau şi-i cumpărau fără nici o mustrare de cuget*."[15]

Alte nuvele urmăresc destine sinuoase, oameni care se ridică prin propriile puteri la starea de mărire şi bogăţie, cum este eroul din ***Privighetoarea*** care, din păstor şi ucenic ajunge, datorită perseverenţei, consilier de stat, împlinind astfel îndemnul tatălui său, care îi declarase: „*Nu-ţi las nici o avere: învăţătura şi binecuvântarea mea este singura-ţi moştenire*."[16] Sfatul este asemănător celui din ***Musca***, unde se spune: „*Numai ocupaţiunea necurmată poate umple viaţa de plăcere şi de adevărată avuţie*."[17]

Între autorii preferaţi de Râureanu se numără canonicul german J. Chr. Schmid. Majoritatea scrierilor acestuia, precum ***Inelul găsit***, ***Ouăle Paştelui*** sau ***Mierloiul*** nu sunt simple traduceri, ci prelucrări şi adaptări. Aşa de pildă, ***Mierloiul*** este prelucrată după ***Le Serin***, prin intermediar francez, dar acţiunea

[15] ***Emigranţii la Brazilia***, ediţia a 3-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1888, p.36.

[16] ***Privighetoarea***, ediţia a 2-a, Bucureşti, Tipografia Lucrătorilor Asociaţi, 1873, p. 5

[17] ***Trandafirul, Musca***, ediţia a 3-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1893, p. 107.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

este vizibil modificată prin plasarea ei în timpul lui Constantin Brâncoveanu şi „românizarea" numelui personajului principal, devenit din Eran, Radu Izvoranul, evenimentele petrecându-se la Bucureşti, Râmnicul Vâlcii şi în Transilvania, unde boierul amintit se refugiază după mazilirea lui Brâncoveanu. În povestire au loc şi alte adaptări: Wolmuth devine Murescu, Procht – Uşurescu, Louis – Alexandru, iar Alkmar – George Petroşeanu, negustor din Banat. Titlurile capitolelor suferă şi ele ajustările de rigoare, precum se poate vedea la o simplă comparare:.

| | |
|---|---|
| 1. Familia Izvoranul | I. La famille d' Eran |
| 2. Pribegii | II. La mère expatrieé |
| 3. Coliba din munte | III. L' honnete tyrolien |
| 4. Scăparea din închisoare | IV. La père en prison |
| 5. Mierloiul providenţial | V. Le domestique fidèle |
| 6. Familia Izvoranul iarăşi adunată | VI. On se revoit |
| (***Mierloiul***) | (***Le Serin***) |

Şi în ***Privighetoarea*** titlurile capitolelor sunt schimbate în funcţie de noile cerinţe ale dramei epice, adaptate la condiţiile locale. Iată care sunt diferenţele:

| | |
|---|---|
| 1. Trăsura stricată | I. Le petit pâtre |
| 2. Cuibul privighetorii | II. La translation du nid |
| 3. Plăcută surprindere | III. L' anniversaire |
| 4. Maiestrul fierar | IV. La compagnon charron |
| 5. Campania din Rusia | V. Le comte Auguste de Sternfeld |
| 6. Binefăcătorul misterios | VI. Le voyageur hospitalier |
| 7. Şederea în colibă | VII. Oskinski |
| 8. Explicaţiunea | VIII. M. de Koslow |
| 9. Binefacere pentru binefacere | IX. La famille Koslow |
| 10. Înturnare la castel | X. La famille de Sternfeld |
| (***Privighetoarea***) | (***Le rossignol***) |

Intervenţia lui Râureanu în text este în unele cazuri semnificativă, vizând o participare activă la operaţiunea de localizare a naraţiunii şi plasare a acesteia într-o ambianţă puternic românizată. Iată, spre pildă, cum arată incipitul celui de al doilea capitol, ***Pribegii***, din ***Mierloiul***: „*Mersul afacerilor politice se încurca din ce în ce mai mult. Domnia lui Ştefan Vodă Cantacuzino nu era nici mai liniştită, nici mai înţeleaptă decât a lui Constantin Brâncoveanu. Turcii se arătau din zi în zi mai lacomi şi mai cruzi către ţară. Nenumărate prigoniri ameninţau cele mai nobile şi respectabile familii... Pe când acestea se petreceau la moşia familiei Izvoranu, mari învălmăşeli se iveau în mai tot răsăritul, prin împrejurarea că regele Suediei, Carol al XII-lea, de la Bender trecuse în Turcia, iar de acolo se pregătea a veni în Ţara Românească. Cui dar să se mai plângă cei nedreptăţiţi? Cine să pună capăt*

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

*prigonirilor? Scăpa cine putea să scape, murea cel slab şi fără de apărare. Îndată ce dorobanţii plecară cu soţul ei, jupâneasa Safta căută o căruţă, alergă la Râmnic, se duse la administratorul judeţului, îi spuse că martori pot sta toţi locuitorii...*"[18]

Şi acum originalul francez: „*L' infortuneé baronne mit en oeuvres tout les moyens à sa disposition pour sauver en époux, quelle cherissait. Si tôt que la garde qui surveillait tous ses mouvements la laissa libre, elle courut à la ville. S' étant rendue chez les membres du tribunal, elle protesta de l' inocence de son mari, s' en rapportant à l' attestation de voisinage tout entier, qui pouvait certifier à quelle profonde solitude il avait voué sa vie, à quel point il était éloigné de prendre la part la plus légère aux affaires politiques, et combien il se gardait d' ouvrir la bouche à qui que ce fût sur ces matièrs. Elle alla jusqu' à embraser les genoux de ces magistrates. Mais c' était absolument comme si elle eut parlé à de statues*."[19]

În unele cazuri se produce nu numai o localizare a numelor de persoană şi de aşezări, respectiv a antroponimelor şi toponimelor, ci chiar a ambientului geografic al naraţiunii, care capătă accente tot mai verosimile. Astfel, peisajul alpin elveţian din ***Mierloiul*** este strămutat cu totul în ţinutul atât de familiar al Carpaţilor noştri, precum se vede mai la vale: „*Suiră munţii şi străbătută văi adânci până ajunseră în vârful unei culmi, de unde văzură, la o adâncime spăimântătoare, o vâlcea aşternută cu verdeaţă. În dreapta, la poalele unor stânci înalte şi răpoase, zăriră vreo două - trei colibe de lemn. De cealaltă parte se vedea înălţându-se clopotniţa ascuţită a unei bisericuţe de lemn, acoperită de muşchi verde, ce strălucea la razele soarelui. În stânga văii se-ntindea o întunecoasă pădure de brazi, la spatele căreia se ridicau două piscuri de munţi, albite încă de ninsoare, ce păreau că se pierd în nori*."[20]

Râureanu procedează în acest fel pentru că sentimentul său de mimesis îl determină să fie cât mai aproape de realitate, cât mai convingător cu natura celor descrise. El creează astfel o ambianţă specifică între autor şi cititor, un sentiment confortabil de comuniune şi de încredere, unii dintre viitorii noştri scriitori, în speţă Mihail Sadoveanu, formându-se într-un anume fel şi sub influenţa scrierilor de acest gen, atât de populare la noi în anii tinereţii sale. Dovadă că mai târziu a împrumutat pentru una din povestirile sale titlul ***Emigranţii la Brazilia***.

De altfel, nu numai el, dar mulţi dintre scriitorii importanţi ai epocii vorbesc despre colecţia iniţiată de Râureanu ca despre un moment important din istoria literaturii pentru copii şi tineret de la noi. Ea a fost salutată mai întâi de către ***Convorbirile literare*** din 1870, apoi de ***Albina Pindului***, ***Adunarea naţională***, ***Trompeta Carpaţilor***, ***Traian***, ***Transilvania***, ***Românul***, ***Timpul***, ***Albina***, ***Ovidiu*** şi alte periodice ale vremii, care au văzut în întreprinderea lui

[18] ***Mierloiul***, p. 12.

[19] J. Chr. Schmid, ***Oeuvres choisies***, II, Stuttgard, 1847, p. 11.

[20] ***Mierloiul***, ediţia a 2-a, p. 21.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

Râureanu un important act de educaţie naţională. A te adresa celor mici prin cărţi bine cântărite, a forma gustul pentru lectură însemna mai mult decât a educa din punct de vedere moral, a pregăti pentru viaţă şi muncă în societate generaţii întregi de cetăţeni, cu spirit civic dezvoltat. Într-un articol pe care l-a consacrat colecţiei, Cezar Bolliac a subliniat tocmai această calitate pentru ***Biblioteca de lectură*** a lui Râureanu: „*Fără a voi să atingem susceptibilitatea cuiva, noi – care am lăudat o carte bine făcută în felul ei, care am cerut totdeauna cărţi populare, cărţi de instrucţiune pentru popor, mai înainte de orice carte de lux şi de înaltă literatură – nu putem să nu lăudăm stăruinţa şi munca neobosită a adevăratului profesor şi pedagog dl. Ion Râureanu, directorul Liceului „Matei Basarab." Este în adevăr prodigioasă şi admirabilă mulţimea şi alegerea cărţilor ce face d. Râureanu, cum şi ieftinătatea lor... Până vom avea timp să dăm o relaţiune mai întinsă despre conţinerea şi utilitatea acestor cărţi, ne grăbim astăzi să mărturisim merituosului publicist recunoştinţa noastră ca români şi ca unul din acei români care n-au crezut niciodată prosperitatea pentru statul român decât numai în instrucţiunea poporului ca bază a tuturor celorlalte drepturi şi avuţii şi fără care toarte libertăţile nu prind rădăcină, ci sunt clăbuc de săpun în aer, sunt scrise pe nisip.*"[21]

Cam în acelaşi fel vorbea despre întreprinderea sa şi Odobescu, adresându-i în 1872 o scrisoare, în care spunea: „*Ai întreprins cu această Bibliotecă o lucrare de mare utilitate, pe care – în forma ei modestă, dar sporitoare – nu o pot compara decât cu micul sâmbure din care, în câţiva ani, iese arborele plin de viaţă şi de verdeaţă. Ar fi de dorit ca mulţi, la noi, să capete acelaşi zel, aceeaşi măiestrie pentru cărţile de educaţiune a copiilor, căci numai prin asemenea lucruri, concepute într-un stil de moralitate şi scrise c-un stil simplu, dar curat românesc, putem spera să pregătim o generaţiune viitoare bună şi onestă la inimă, iubitoare de limba şi de ţara românească.*"[22]

Calde cuvinte de apreciere a rostit despre această colecţie şi folcloristul G. Dem. Teodorescu. Prezentând publicului colecţia, el ţinea să sublinieze importanţa prestaţiei depuse: „*Iată una din acele întreprinderi care – mici în aparenţă – sunt în realitate de cea mai necontestată utilitate, de cel mai lăudabil merit: e vorba de formarea «unei Biblioteci de lectură pentru junimea studioasă română de ambe sexe». Era o lacună de împlinit la noi şi dlui Ion M. Râureanu îi revine onoarea de a fi luat cel dintâi iniţiativa acestei foarte utile lucrări. Publicaţiunea întruneşte toate calităţile pe care le cere o scrisoare al cărui scop este să inspire minţile fragede, tinerilor, care acum încep a cunoaşte, a distinge şi a-şi forma caracterul, să le inspire*

[21] Cf. I. M. Râureanu, ***Inelul găsit***, ediţia a 3-a, Bucureşti, Tipografia Modernă, 1890, p. 111.

[22] ***Emigranţii la Brazilia***, ediţia a 3-a, p. 114.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

*iubirea de adevăr, de dreptate, de datorie, de temperanţă, şi de toate celelalte virtuţi, prin exemple, prin istorioare alese şi narate într-o limbă pură, într-un stil facil*."[23]

Pornită de la început ca o întreprindere modestă şi nepretenţioasă, colecţia de istorioare pentru copii realizată de I. M. Râureanu şi-a câştigat cu timpul un loc important în procesul de educare a tinerei generaţii, pătrunzând în mai toate şcolile şi bibliotecile şcolare din ţară.[24] Prin munca depusă, colecţia iniţiată şi dirijată de el a dominat de departe lectura şcolară din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, semn că societatea românească era pregătită şi dornică de astfel de lucrări.

Succesul scrierilor pentru copii ale lui I. M. Râureanu l-a determinat pe Alfred Moşoiu să-i editeze în 1924 o parte din aceste lucrări (90 la număr) sub titlul ***Istorioare***, însoţindu-le de o scurtă prefaţă în care spunea: „*Dintre cei puţini la număr care au pus în slujba acestui gen literar munca şi priceperea lor rămâne desigur I. M. Râureanu, harnicul profesor de odinioară. Publicaţiile lui de acum cincizeci şi mai bine de ani au însemnat atunci un pas hotărâtor în educaţiunea tinerimei noastre. Valoarea educativă a lucrărilor şi a culegerilor lui a fost apreciată de marele Al. Odobescu şi V. A. Urechia*."[25] Între istorioarele antologate de el aici se numără: ***De la un Dumnezeu***, ***Tata***, ***Cine vede***, ***Vremea bună***, ***Ploaia***, ***Curcubeul***, ***Eroul***, ***Izvorul***, ***Florile***, ***Merele***, ***Para***, ***Nuca***, ***Părul***, ***Iarba***, ***Ceasornicul de argint***, ***Mama cu doi copii***, ***Cei doi călători***, ***Căutătorul de comori***, ***Călătorul***, ***Sihastrul***, ***Prietenii după moarte*** etc.

Exemplul lui I. M. Râureanu a dat îndemn şi pentru alte proiecte asemănătoare. În ultimul deceniu al secolului al XIX-lea editura Raliam şi Samitea din Craiova iniţiat şi ea o ***Colecţie a cărţilor pentru copii***, în care publică o serie de cărţi de aventuri, cele mai multe traduceri, dar şi scrieri originale. La 1894 şi Editura Librăriei Socec deschide o colecţie de tipărituri pentru copii cu un volum inaugural de ***Basme, poveşti, istorioare***, urmat de un altul cu titlul ***Dorul copilului***. Tot în colecţia ***Biblioteca copiilor*** de la Bucureşti apare în 1887 cartea Mariei Gr. Ştefănescu, ***Viaţa furnicilor***, iar la Casa Şcoalelor se va inaugura ***Biblioteca pentru elevi şi şcolari***, condusă de Al. Vlahuţă.

Mai interesantă şi mai bine condusă este iniţiativa de la Sibiu a Adelinei Maior - Tăslăuanu care, în cadrul editurii Luceafărul, a lansat în 1907 – 1908 o ***Bibliotecă a copiilor şi a tinerimii***, concepută sub forma unor volume

---

[23] ***Mierloiul***, ediţia a 2-a, p. 109 – 111.

[24] Vezi şi ***I. M. Râureanu, Schiţă biografică***, în ***Album macedo – român***, Bucureşti, 1900 şi 1901.

[25] Alfred Moşoiu, ***Prefaţă*** la ***Istorioare***, Casa Şcoalelor, 1924, ***Biblioteca pentru copii***, nr. 5.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

colective, realizate prin antologări diferite de texte, dar având toate o tematică asemănătoare. Cel dintâi volum al colecţiei s-a deschis cu o poveste inedită de Carmen Sylva – ***Ciripiri vesele*** – urmată apoi de alte mici istorioare, potrivite cu vârsta celor mici: ***Ploscuţa***, ***Visul***, ***Roade tot***, ***Cireşica***, ***Ştefan şi Linişoara***.

Volumul al doilea a fost scris în bună parte de ea însăşi, adăugând trei texte de I. A. Bassarabescu (***Iertarea***, ***Crin*** şi ***Moş Stan***) şi o serie de traduceri din italiană şi franceză.

Al treilea volum al seriei conţine poezii de Octavian Goga (***Moş Crăciun***), proze de Mihail Sadoveanu (***Povestea descălecatului***), Al. Brătescu – Voineşti (***Nicuşor***) şi Maria Cunţan (***Vultur Împărat***), ca şi o traducere din Alphonse Daudet (***Cea din urmă lecţie***). Volumul era însoţit de o mărturisire a editoarei, care spunea printre altele: „*În aceşti şase ani de zile, m-am convins că cel mai bun mijloc de a îndrepta firi nărăvite, pentru a face pe cele bune să rămâie bune, iar pe cele nedumerite să apuce calea dreaptă e să aduni cât mai des copii în jur de tine şi să le spui sau să le ceteşti poveşti frumoase din care singuri şi pe nesimţite să-şi tragă pildele şi învăţăturile. De aceea, încă de pe atunci îmi băteam capul să scriu şi să traduc istorioare şi poveşti pentru copii şi tineret (...) Al treilea volum am dovezi că a încăput în mâinile a sute de copii, ceea ce mă face să uit de necazurile materiale şi de osteneala zadarnică ce am avut mai ales cu volumul I.*”[26]

Cel de al IV-lea volum al colecţiei apare în 1908, cu texte de Adelina Maior Tăslăuanu, Maria Cunţan, Ioan Lapedatu, Marin Sasu şi câteva traduceri. Şi volumul acesta a cunoscut o largă difuzare printre copii, profesorul P. Şpan scriind despre el că „*are un cuprins bogat, variat şi bine ales*” şi că e superior tuturor celor trei apărute până acum, „*un progres mare şi frumos*.”[27]

Apariţia colecţiei a provocat şi anumite discuţii în presă pe marginea acestei probleme de educare a tineretului, unul dintre cei care au participat la discuţie opinând că „*Trebuie să se facă o muncă sistematică de către oameni pricepători şi de talent, trebuie să apară serii, biblioteci bine îngrijite sub toate rapoartele care să cuprindă tot ce are şi ce va produce literatura noastră pentru acest mare scop naţional*.”[28] El arată în continuare că „*o astfel de încercare e «Biblioteca copiilor şi a tinerimii» de Adelina Maior. Ea dă copiilor bucăţi scrise de câţiva dintre cei mai buni scriitori ai noştri de astăzi*.”[29]

În 1909, după sistarea ***Bibliotecii copiilor şi a tinerimii***, prin moartea Adelinei Maior, Octavian Tăslăuanu iniţiază în cadrul programului ASTREI o

[26] A. O. Maior, ***Biblioteca copiilor***, în ***Luceafărul***, VI, 1908, nr. 4, p. 76.

[27] P. Şpan, ***Biblioteca copiilor***, în ***Luceafărul***, VI, 1908, nr. 4, p. 557.

[28] Un profesor, ***Literatura pentru tinerime***, în ***Luceafărul***, V, 1907, nr. 19 - 20, p. 437.

[29] ***Ibidem***.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

***Bibliotecă a tineretului***, care debutează cu ***Puiul*** de Al. Brătescu - Voineşti. Îngrijitorul colecţiei este Ion Borcea, dar din păcate, munca lui e sporadică şi risipită, din care cauză colecţia, redusă ca apariţii, nu s-a impus, deşi a fost apreciată „*ca o lectură potrivită şi aleasă pentru tinerimea de la sate*."[30]

După puţin timp, în 1912, tot la Sibiu, un alt profesor, Vasile Stan de la Seminarul Teologic Andreean a iniţiat o ***Bibliotecă a şcolarilor***,[31] dar datorită faptului că a fost programată doar pentru titluri religioase, ea n-a avut mare ecou şi a murit repede, fiind chiar şi criticată în unul din umerele revistei ***Luceafărul***: „*Nu vrem a zice că e de prisos a încerca mijloace nouă de a plasa în lumea micilor cititori cărticele bune, deşteptând cu ajutorul lor dragostea de cetit în poporul nostru. Vom zice însă că întreprinderea dlui Stan n-aduce nimic nou; ea nu e cu nimic mai bună decât Biblioteca Asociaţiunii din nici un punct de vedere*."[32]

Din aceeaşi revistă reţinem şi alte opinii ale discuţiei: „*Literatura noastră pentru tinerime până acum e foarte săracă în opere de o adevărată valoare. Afară de «Biblioteca copiilor şi a tinerimii» publicată de A. O. Maior şi editată de revista «Luceafărul», nu cunoaştem nici o publicaţie făcută cu pricepere şi cu îngrijire. De aceea credem că «Biblioteca Tineretului» tipărită de secţia şcolară a Asociaţiunii îndeplineşte o lipsă arzătoare şi nădăjduim că toţi membrii Asociaţiunii se vor grăbi să o răspândească mai ales întru tinerimea de la sate. Cele patru broşuri apărute până acum sunt o garanţie că s-a făcut un început bun*."[33]

Mai mult succes a avut ***Biblioteca copiilor*** inaugurată de editura Ciurcu din Braşov în 1899 şi care timp de mai mulţi ani a editat şi răspândit în Transilvania 30 de numere, între care se numără şi scriitori de valoare, cum ar fi Vasile Alecsandri (***Povestea unei păsărice***, 1899; ***Oprişanul***, 1899; ***Moartea lui Burcel***, 1899; ***Stejarul şi cornul***, 1900; ***Sentinela romană***, 1900 – cinci broşuri), I. C. Fundescu (***Fata bărbată şi fata leneşă***), A. Pann (***Fulgerul***, ***Mai bine ceva decât nimic***, ***Urmările limbuţiei***), I. Pop Reteganul (***Isteaţă şi pace!***), Stan Bolovan, P. Ispirescu (***Ariciul şi vulpea***), Al. Donici (***Leul la vânat***), D. Bolintineanu (***Mircea cel Mare şi solii***, ***Preda Buzescu***), dar şi Ion Dariu, Miron Pompiliu, D. Lapedat, Domeţiu Dogariu, A. Mureşanu, Constantin Aricescu, N. Beldiceanu, Petru Vancu şi o traducere din Andersen, ***O familie fericită***, în traducerea lui I. Popovici.

---

[30] ***Biblioteca tineretului***, în ***Luceafărul***, VIII, 1910, nr. 4, p. 101; ***Luceafărul***, VIII, 1910, nr. 5, p. 8; ***Biblioteca de popularizare***, în ***Luceafărul***, VII, 1909, nr. 2, p. 45.

[31] ***Biblioteca şcolarilor***, în ***Luceafărul***, X, 1912, nr. 4, p. 100.

[32] ***Ibidem***.

[33] ***Biblioteca Tineretului***, în ***Luceafărul***, VIII, 1910, nr. 4, p. 102. Vezi şi Octavian C. Tăslăuanu, ***Cărţi pentru popor***, în ***Luceafărul***, IX, 1911, nr. 2, p. 26.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Județeană Mureș**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

Nu lipsit de interes ni se pare faptul că tipografia diecezană din Arad lansează şi ea un număr important de cărţi pentru copii, în majoritate traduse şi în majoritate cu caracter de senzaţie, cum ar fi: ***Misterele puşcăriei din Paris***, în patru volume, urmat de ***Cavalerii nopţii***. Alte titluri: ***Crimele ducesei***, ***Cele două mame***, ***Setea de avere***, ***Martira sau urmările unei greşeli***, ***Evreica cea frumoasă***, ***O căsătorie cu revolverul***, ***Fiica crimei sau cărturăreasa***, ***Fiul dracului***, ***Cartuş, regele hoţilor***, ***Remuşcarea***, ***Dramele mănăstirii sau victimele despotismului***, ***Dramele Parisului*** (roman ilustrat în 24 de volume) etc.

Nici una dintre aceste încercări nu s-au bucurat însă de succesul de public obţinut de Adelina O. Maior şi colecţia ei. Privitor la activitatea acesteia în direcţia amintită, prozatorul de la Blaj, Al. Ciura, a scris câteva rânduri de apreciere care se cer rememorate: „*Cunoscătoare a literaturii germane şi franceze şi vorbind o românească aleasă, Adelina O. Maior a înţeles cât de înapoiaţi suntem noi în ce priveşte literatura copiilor şi a tinerimii şi a pus toată inteligenţa largă şi căldura inimii sale de a porni o mişcare cât mai intensă şi în acest ram atât de neglijat al literaturii noastre. Volumele apărute până acum – cu bucăţi originale ale decedatei, cu traduceri şi localizări din cei mai distinşi autori străini şi cu lucrări de ale scriitorilor noştri de valoare sunt cea dintâi piatră ce s-a pus la noi în acest ram literar, care la străini numără mii şi mii de volume şi de autori. O bibliotecă a copiilor şi a tinerimii se impune azi mai mult ca oricând.*"[34] Colecţia e lăudată în paginile ***Luceafărului*** şi de profesorul Petru Şpan, iar altcineva aprecia faptul că „*Biblioteca copiilor şi a tinerimii* [a fost] *cea dintâi încercare la noi de-a da tinerimii noastre o lectură cu adevărat românească.*"

În viaţa editorială schimbată de după Marea Unire, numărul iniţiativelor de acest fel sunt mult mai numeroase. Fără să încercăm a epuiza lista acestora, amintim doar câteva mai semnificative, cum ar fi ***Biblioteca copiilor*** editată de Casa Şcoalelor din 1922; ***Cartea Românească pentru copii***, 1922; ***Biblioteca copiilor*** de la Cluj – Sibiu, 1922; ***Biblioteca copiilor şi a tinerimii*** de la Bucureşti, 1924 – 1927; Colecţia ***Basmele românilor*** de la Bucureşti, 1924 – 1926; ***Colecţia de aur a copiilor şi tineretului*** de la Iaşi; Colecţia de aventuri ***Pascal*** de la Bucureşti; ***Biblioteca Copilul***; ***Biblioteca Dă-i cu băţu*** din Ploieşti, 1929; ***Biblioteca aventurilor celebre*** Bucureşti; ***Biblioteca CEC*** Bucureşti; ***Lecturi pentru mici şi mari***; ***Biblioteca cercetaşului***, Cluj, 1933; Colecţia ***Traista cu poveşti***, Bucureşti, 1961; Colecţia ***Ciornei pentru copii şi tineret***, Bucureşti, 1931; ***Colecţia clasicilor români şi străini pentru români şi***

[34] Al. Ciura, ***Adelina O. Maior***, în ***Foaia scolastică***, 1910, p. 99.

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**

***tineret***, Bucureşti, 1931; ***Biblioteca şcolară*** şi ***Biblioteca şcolarului***; ***Cutezătorii*** şi lista poate continua.

Toate acestea dovedesc că iniţiativa lui I. M. Râureanu a fost una cu efect întârziat şi că el a deschis drumul unor preocupări editoriale statornice care s-au dovedit deosebit de fructuoase de-a lungul timpului.

## The Beginnings of the Interest Upon the Literature for Youth and Children

### Abstract

The interest upon the literature for youth and children is quite understandable, because we all accept today the fact that literature is close connected to education.

At the end of the 18th century and the beginning of the 19th century, Romanian culture was enriched with a large variety of texts, tranlated from the universal cultural patrimony. The importance of the book was in fact emphasized by all Romanian scholars; they considered that translating is one of the best ways of enriching national language. There were some attempts in order to organize certain series of books, containing the most famous universal writings, such as ***Robinson Crusoe***, ***Gulliver' s Travels***, ***Fenelon*** and so on.

Among all those Romanian scholars who tried to lay the foundation of some series we may mention I. D. Negulici, Grigore Pleşoianu and many others.

Probably the most prolific one was I. M. Râureanu (1831 – 1904). He began his activity in 1867 with a collection of papers, who' s importance consists in the moral advices they promoted. Râureanu' s goal was to contribute to young and children moral education; he tried to convince them about the necessity of being responsible for their families, for their communities and for their countries. He considered an adequate education and lecture as being the most important elements in a positive evolution.

Râureanu became famous for his initiatives; his collections were well organized, according to some criteria, such as the age of the readers and their level of knowledge; in the same way, we may mention the fact that he tried to put together different literary genres: short stories, biographies, anecdotes aso.
Râureanu influenced many other initiatives of this kind, the most appreciated being the work of Adelina Maior – Tăslăuanu and latter we may mention the attempts of Octavian Tăslăuanu and Vasile Stan; but this kind of initiatives were still appreciated after 1918

**BDD-A19338 © 2005 Biblioteca Judeţeană Mureş**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:11 UTC)**